

VOLEYBOLDA OYUN KURALLARI (2) ***(GENEL - DETAYLI)***

Doç. Dr. Hakan Sunay

A.Ü.

Spor Bilimleri Fakültesi

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

OYUN ALANI VE GEREÇLERİ

1. OYUN SAHASI

Oyun sahası, oyun alanı ve serbest bölgeden oluşur. Bu saha dikdörtgen ve simetrik olmalıdır.

1.1 ÖLÇÜLER

Oyun alanı, 18 x 9 m. ölçülerinde bir dikdörtgendir ve en az 3 m. genişliğinde olan bir serbest bölge ile çevrilmiştir.

Oyun sahasının üzerinde bulunan serbest oyun boşluğu, her türlü engelden arındırılmış olmalıdır. Serbest oyun boşluğu, oyun sahasının yüzeyinden ölçüldüğünde en az 7 m. yüksekliğinde olmalıdır.

FIVB'nin Dünya Müsabakalarında serbest bölge yan çizgilerden ölçüldüğünde en az 5 m. ve dip çizgilerden ölçüldüğünde en az 8 m. genişliğinde olacaktır. Serbest oyun boşluğu ise oyun sahasının yüzeyinden ölçüldüğünde en az 12.5 m. yüksekliğinde olacaktır.

1.2 OYUN SAHASININ YÜZEYİ

1.2.1 Sahanın yüzeyi düz, yatay ve yeknesak olmalıdır. Oyuncular için sakatlanmaya yol açacak herhangi bir tehlike teşkil etmemelidir. Pürüzlü ve kaygan yüzeylerde oynanması yasaktır.

FIVB'nin Dünya Müsabakalarında sadece tahta veya sentetik bir yüzeyin kullanılmasına izin verilir. Bu yüzey daha önce FIVB tarafından onaylanmış olmalıdır.

1.2.2 Kapalı salonlarda oyun alanının yüzeyi açık renkte olmalıdır. FIVB'nin Dünya Müsabakalarında çizgiler için beyaz, oyun alanı ve serbest bölge için farklı renkler kullanılmalıdır.

1.2.3 Açık hava sahalarında drenaj amacıyla her metre için 5 mm.'lik bir eğime müsaade edilir. Saha çizgilerinin sert bir maddeden oluşturulması yasaktır.

1.3 OYUN ALANININ ÜZERİNDEKİ ÇİZGİLER

1.3.1 Bütün çizgiler 5 cm. genişliğindedir. Çizgiler, zeminden ve diğer çizgilerden farklı ve açık renkte olmalıdır.

1.3.2 Sınır çizgileri

İki yan ve iki dip çizgi oyun alanını belirler. Yan ve dip çizgilerin her ikisi de oyun alanının boyutlarına dahil olarak çizilir.

1.3.3 Orta çizgi

Orta çizginin tam ortası oyun alanını 9 x 9 m. boyutlarında iki eşit alana böler. Bu çizgi, filenin tam altından iki yan çizgi arasında uzanır.

1.3.4 Hücum çizgisi

Her oyun alanında orta çizginin tam ortasından geriye doğru 3 m.'lik bir hücum çizgisi çizilir.

FIVB'nin Dünya Müsabakalarında hücum çizgisi yan çizgilerden itibaren toplam 1.75 m.'lik kesik çizgilerle uzatılmıştır. 5 cm. eninde, 15 cm. boyundaki bu 5 adet kısa çizgi 20 cm. aralıklarla çizilmelidir.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

1.4BÖLGELER VE SAHALAR

- 1.4.1 Ön bölge
- Her oyun alanında ön bölge orta çizginin tam ortası ve hücum çizgisiyle (genişliği dahil) sınırlıdır. Ön bölgenin yan çizgiler dışında serbest bölgenin sonuna kadar uzandığı varsayılır.
- 1.4.2 Servis bölgesi
- Servis bölgesi, dip çizginin gerisinde 9 m. genişliğindedir (dip çizgi hariç).
- Bu bölgenin yan sınırları, yan çizgilerin uzantısı olarak dip çizgilerden 20 cm. geride ve bunlara dik 15 cm. uzunluğunda iki kısa çizgiyle belirlenir. Her iki kısa çizgi de servis bölgesinin genişliğine dahildir.
- Servis bölgesinin derinliđi serbest bölgenin sonuna kadar devam eder.
- 1.4.3 Oyuncu değiştirme bölgesi
- Oyuncu değiştirme bölgesi, her iki hücum çizgisiyle sınırlanan ve yazı hakeminin masasına kadar olan bölgedir.
- 1.4.4 Isınma sahası
- FIVB'nin Dünya Müsabakalarında ısınma sahaları yaklaşık 3 x 3 m. boyutlarında, serbest bölgenin dışında ve oturma sıralarının bulunduğu taraftaki köşelerde yer alır (Şekil 1).
- **1.5 ISI**
- En düşük ısı 10 C'nin (50 F) altında olmayacaktır.
- FIVB'nin Dünya Müsabakalarında maksimum ısı 25 C'den (77 F) daha yüksek ve minimum ısı 16 C'den (61 F) daha düşük olmayacaktır.
- **1.6 AYDINLATMA**
- FIVB'nin Dünya Müsabakalarında aydınlatma, oyun sahası yüzeyinden 1 m. yükseklikte ölçölmek suretiyle 1000 ile 1500 lux arasında olacaktır.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

2. FILE VE DİREKLER

2.1 FİLENİN YÜKSEKLİĞİ

- 2.1.1 File, orta çizginin üstünde ve buna dik olarak yer alır; erkekler için 2.43 m. ve bayanlar için 2.24 m. yüksekliğindedir.
- 2.1.2 Filenin yüksekliği oyun alanının ortasından ölçülür. Filenin iki kenar yüksekliği kesinlikle aynı olmalı ve buradaki yükseklik kuralda belirtilen yüksekliği 2 cm.'den fazla geçmemelidir.

2.2YAPISI

- File, 1 m. genişliğinde, 9.50 m. uzunluğundadır ve 10 cm'lik karelerden müteşekkil siyah iplerden yapılmıştır.
- Filenin üst kısmında 5 cm. genişliğinde, iki kat beyaz çadır bezinden yapılmış yatay bir bant file boyunca dikilmiştir. Bandın her iki ucunda onu direklere bağlayan ve gergin durmasını sağlayan bir ipin geçtiği bir delik bulunur.
- Bandın içinden geçen elastiki kablo fileyi direklere bağlar ve üst kısmının gergin durmasını sağlar.
- Filenin alt kısmında (yatay bantsız) kareler arasından geçen bir ip onu direklere bağlar ve filenin alt kısmının gergin durmasını sağlar.

2.3 YAN BANTLAR

- İki adet beyaz bant, her iki yan çizginin üzerinde yer alacak şekilde fileye dik olarak bağlanır.
- Bunlar 5 cm. genişliğinde ve 1 m. uzunluğunda olup filenin bir parçası olarak kabul edilir.

2.4ANTENLER

- Anten, 1.80 m. uzunluğunda ve 10 mm. çapında, fiberglas ya da benzeri bir maddeden yapılmış esnek bir çubuktur.
- Anten yan bandın dış tarafına bağlanır. Antenler karşılıklı olarak filenin ters yönlerine yerleştirilir Antenlerin her birinin 80 cm.'lik üst kısımları filenin üzerinde devam eder ve bu kısımlar zıt (tercihen kırmızı ve beyaz) renkte 10 cm.'lik şeritlerle işaretlenir. Antenler filenin bir parçası sayılır ve geçiş boşluğunun yan sınırlarını belirler (Kural 11.1.1).

2.5 DİREKLER

- 2.5.1 Filenin bağlandığı direkler, yan çizgilerin dışından 0.50 m. ile 1.00 m. mesafede yerleştirilmittir. Direkler 2.55 m. yüksekliğinde ve tercihen ayarlanabilir olmalıdır.
- 2.5.2 Direkler düzgün ve yuvarlak olmalı, zemine tel kullanılmadan tutturulmalıdır. Tehlikeli ve engelleyici unsurlar taşımamalıdır.

2.6 İLAVE MALZEMELER

- Bütün ilave malzemeler FIVB yönetmelikleriyle belirlenir.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

- **3.TOPLAR**
- **3.1STANDARTLAR**
- Top, içinde lastik veya benzeri bir maddeden bir kese bulunan, küresel ve dış kısmı esnek deri ya da sentetik deriden yapılmış olacaktır. Sentetik deri materyalin onayı FIVB yönetmeliklerince belirlenmiştir.
- Tek bir açık renk ya da FIVB tarafından homologe edilmiş renklerin kombinasyonu kullanılabilir.
- Çevresi 65-67 cm. ve ağırlığı 260-280 gr.'dir.
- İç basıncı 0.30-0.325 kg/cm²'dir (294.3-318.82 mbar veya hPa).
- **3.2 TOPLARIN BENZERLİĞİ**
- Bir müsabakada kullanılan tüm toplar çevre genişliği, ağırlık, basınç, cins ve renk olarak aynı özellikte olmalıdır.
- FIVB'nin Dünya Müsabakaları'nın, Kıtasal ve Ulusal ya da Lig Şampiyonaları'nın FIVB onaylı toplarla oynanması gerekir.
- **3.3 ÜÇ TOP SİSTEMİ**
- FIVB'nin Dünya Müsabakaları'nda üç top kullanılacaktır. Bu durumda birer tane serbest bölgenin her bir köşesinde, birer tane baş ve yardımcı hakemlerin arkasında olmak üzere altı top toplayıcı bulunur.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

BÖLÜM İKİ

4. TAKIMLAR

4.1 TAKIMIN OLUŞUMU

4.1.1 Bir takım en fazla 12 oyuncu, bir koç, bir yardımcı koç, bir masör ve bir tıp doktorundan oluşur. Oyunculardan biri müsabaka cetvelinde takım kaptanı olarak belirtilmelidir.

FIVB'nin Dünya Müsabakaları'nda tıp doktoruna FIVB tarafından önceden yetki verilmiş olmalıdır.

4.1.2 Her takımın 12 oyuncudan oluşan nihai listesinde bir (1) "Libero" belirtme hakkı vardır.

4.1.3 Libero dışındaki oyunculardan biri müsabaka cetvelinde takım kaptanı olarak belirtilmelidir.

4.1.4 Sadece müsabaka cetveline kayıtlı oyuncular oyun alanına girebilirler ve müsabakaya iştirak edebilirler. Koç ve takım kaptanı müsabaka cetvelini imzaladıktan sonra kayıtlı oyuncular değiştirilemez.

4.2 TAKIMIN YERLEŞİMİ

4.2.1 Oyunda olmayan oyuncular takımın oturma sıralarında oturmalı veya kendi ısınma sahalarında bulunmalıdırlar (Kural 1.4.4). Koç (Kural 5.2.3) ve takımın diğer mensupları da takımın oturma sıralarında oturmakla birlikte buradan geçici olarak ayrılabilirler. Takımların oturma sıraları yazı hakemi masasının yan taraflarına, serbest bölgenin dışına yerleştirilir.

4.2.2 Müsabaka esnasında sadece takım mensuplarının takımlarının sırasında oturmalarına veya ısınma sahasında bulunmalarına müsaade edilir (Kural 4.1.1).

4.2.3 Oyunda olmayan oyuncular oyun esnasında ısınma sahasında (Kural 1.4.4), molalarda ise kendi oyun alanlarının arkasındaki serbest bölgede topsuz olarak ısınabilirler.

Oyuncular set aralarında serbest bölge içinde ısınma amacıyla top kullanabilirler.

4.3 MALZEMELER

Bir oyuncunun malzemeleri forma, tort, çorap ve spor ayakkabısından oluşur.

4.3.1 Bir takımın forma, şort ve çorapları tektip, temiz ve aynı renkte olmalıdır.

4.3.2 Ayakkabılar hafif, esnek, lastik veya deri tabanlı ve topuksuz olmalıdır.

FIVB'nin Büyükler Dünya ve Kıta Müsabakaları'nda bir takımın ayakkabı renkleri aynı olmalıdır; ancak marka ambleminin rengi ve dizaynında farklılık olabilir. Forma ve şortların FIVB homologasyon standartlarına uyması gerekir."

4.3.3 Oyuncuların formaları 1'den 18'e kadar numaralandırılmış olmalıdır.

a) Numaralar formanın ön ve arka ortasında bulunmalıdır. Numaraların renk ve parlaklığı formanın renk ve parlaklığına zıt olmalıdır.

b) Numaraların yüksekliği göğüste en az 15 cm., sırtta en az 20 cm. olmalıdır. Numaraların yazıldığı bandın genişliği ise en az 2 cm. olacaktır.

4.3.4 Takım kaptanının formasında, göğüs numarasının altında 8 x 2 cm.'lik bir şerit olmalıdır.

4.3.5 Diğer oyunculardan farklı renkte olan (Kural 4.3.1) (Libero oyuncusu

haricinde - Kural 8.5) ve/veya kurallara uygun olmayan şekilde numaralandırılmış (Kural 4.3.3) formaların giyilmesi yasaktır.

4.3.6 FIVB Dünya Müsabakaları'nda oyuncuların numaraları şortun sağ paçasında tekrarlanacaktır. Numaranın yüksekliği 4 ile 6 cm. arasında ve numaranın yazıldığı bant minimum 1cm. olmalıdır.

4.4 MALZEME DEĞİŞİKLİKLERİ

Bat hakem bir veya daha fazla oyuncuya tu konularda müsaade verebilir:

4.4.1 çıplak ayakla oynamak,

4.4.2 set aralarında veya oyuncu değişikliğinden sonra ıslak formaları renk, dizayn ve numarası aynı olmak şartıyla yenileriyle değiştirme,

4.4.3 soğuk havalarda bütün takım için (Libero hariç) aynı renk ve dizayna sahip ve (4.3.3.1)'e uygun numaralı olması şartıyla takımların eşofmanla oynaması. Böyle bir müsaade takımın tüm oyuncularının eşofman giymesini gerektirir.

4.5 YASAKLANMIŞ EŞYALAR

4.5.1 Oyuncuların sakatlanmasına sebep olabilecek veya onlara suni bir avantaj sağlayacak şeylerin kullanılması yasaklanmıştır.

4.5.2 Oyuncular riski kendisine ait olmak kaydıyla gözlük ve lens takabilir.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

5. TAKIM LİDERLERİ

Takım kaptanı ve koç kendi takım mensuplarının davranış ve disiplininden sorumludur.

5.1 KAPTAN

5.1.1 MAÇ ÖNCESİ takım kaptanı müsabaka cetvelini imzalar ve kurada takımını temsil eder.

5.1.2 MAÇ ESNASINDA takım kaptanı oyun alanında olduğu sürece oyun kaptanı olarak görev yapar. Takım kaptanı oyunda olmadığı zaman koç veya bizzat kendisi oyun kaptanı rolünü üstlenmek üzere bir başka oyuncuyu tayin eder. Bu oyun kaptanı; değiştirilene, takım kaptanı oyuna dönene veya set bitene kadar takım kaptanının sorumluluklarını üstlenir. Topun oyun dışı olduğu zamanlarda tüm takım mensupları içerisinde sadece oyun kaptanı hakemlerle konuşma hakkına sahiptir:

5.1.2.1 kuralların uygulanması ve yorumu hakkında açıklama ister ve aynı zamanda takım arkadaşlarının istek veya sorularını da iletir. Eğer oyun kaptanı baş hakemin açıklamalarına katılmazsa, bu karara itiraz edebilir ve derhal hakeme maçın sonunda müsabaka cetveline resmi bir itiraz kaydettirme hakkını saklı tuttuğunu belirtir (Kural 23.2.4);

5.1.2.2 Şu konularda yetki ister:

a)malzeme değişikliği

b)takımların pozisyonlarının tetkiki

c)zemin, file ve top, vs. kontrolü;

5.1.2.3 mola ve oyuncu değişikliği talebinde bulunur (Kural 16.2.1).

5.1.3 MAÇ SONUNDA takım kaptanı:

5.1.3.1 hakemlere teşekkür eder ve sonucu tasdik etmek için müsabaka cetvelini imzalar;

5.1.3.2 Eğer takım kaptanı (veya yerine tayin edilen oyun kaptanı) daha önce baş hakeme herhangi bir uyuşmazlık bildirmişse, uyuşmazlık teyit edilebilir ve müsabaka cetveline resmi bir itiraz olarak kaydedilebilir (Kural 5.1.2.1).

5.2 KOÇ

5.2.1 Koç, maç süresince takımının oyuncularını oyun alanının dışından yönlendirir. Başlangıç pozisyonlarını, oyuncu değişikliklerini ve direktif vermek için molaları tayin eder. Bu görevlerde temas kuracağı yetkili yardımcı hakemdir.

5.2.2 MAÇTAN ÖNCE koç kendi oyuncularının isim ve numaralarını müsabaka cetveline kaydettirir veya bunları kontrol eder ve daha sonra müsabaka cetvelini imzalar.

5.2.3 MAÇ ESNASINDA koç:

5.2.3.1 her setten önce pozisyon kağıdını düzgün bir şekilde doldurarak imzalar ve yazı hakemine veya yardımcı hakeme verir;

5.2.3.2 takımının sırasında, yazı hakemine en yakın yerde oturur; ancak geçici olarak yerini terk edebilir;

5.2.3.3 mola ve oyuncu değişikliği taleplerinde bulunur;

5.2.3.4 diğer takım mensupları gibi oyun sahasındaki oyunculara direktif verebilir. Koç bu direktifleri maçı engellemeden ya da geciktirmeden, takımının oturma sırasının önündeki serbest bölgede durarak ya da ısınma sahasına kadar yürüyerek verebilir.

5.3. YARDIMCI KOÇ

5.3.1 Yardımcı koç, takımın oturma sırasında oturur; ancak maça müdahale etme hakkı yoktur.

5.3.2 Koç takımın başından ayrılmak zorunda kalırsa, yardımcı koç oyun kaptanının isteği ve baş hakemin müsaadesiyle koçun görevlerini üstlenebilir.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

BÖLÜM ÜÇ

OYUN DÜZENİ

6. BİR SAYI ALMAK, SET VE MAÇ KAZANMAK

6.1 BİR SAYI ALMAK

6.1.1 Oyun Hataları

Ne zaman takım bu kurallara uymayan bir harekette bulunur veya bir şekilde bu kuralları çiğnerse, hakemlerden biri oyun hatası için düdük çalar. Hatalara hakemler karar verir ve kurallara göre cezalarını tayin ederler.

6.1.1.1 eğer art arda iki veya daha fazla hata yapılırsa, sadece ilk yapılan hata dikkate alınır;

6.1.2.2 eğer iki ya da daha fazla hata rakipler tarafından aynı anda yapılırsa, bu bir ÇİFT HATA'dır ve rally tekrarlatılır.

6.1.2 Bir hatanın sonuçları

Her hata rally'nin kaybedilmesiyle sonuçlanır:

6.1.2.1 Eğer hatalı takımın rakibi servis attıysa, bir sayı alır ve servis atmaya devam eder;

6.1.2.2 Eğer hatalı takımın rakibi servis karşıladıysa, bir sayı alır ve servis kullanma hakkı kazanır.

6.2 SET KAZANMA

Bir set (netice seti -5'inci- hariç) en az 2 sayı farkla 25 sayıya ulaşan takım tarafından kazanılır. Sayılarda 24-24'lük eşitlik olması halinde oyun iki sayılık farka ulaşılan kadar (26-24, 27-25) devam eder.

6.3 MAÇ KAZANMAK

6.3.1 Maç, üç seti alan takım tarafından kazanılır.

6.3.2 Setlerde 2-2'lik eşitlik olması halinde, netice seti (5'inci) en az 2 sayı farkla 15 sayı üzerinden oynanır.

6.4 MAÇTA HAZIR BULUNMAMA VE EKSİK TAKIM

6.4.1 Eğer bir takım sahaya davet edildikten sonra oynamayı reddederse, maçta hazır bulunmadığı ilan edilir ve ceza olarak setleri 25-0, maçı da 3-0'lık sonuçla kaybeder.

6.4.2 Geçerli bir sebep göstermeksizin zamanında oyun alanında bulunmayan bir takımın maçta hazır bulunmadığı ilan edilir ve Kural 6.4.1'deki gibi itlem görür.

6.4.3 Bir takım set veya maç için EKSİK ilan edilirse, seti veya maçı kaybeder (Kural 7.3.1.a). Rakip takıma seti veya maçı kazanması için gerekli sayılar ya da sayı ve setler verilir. Eksik ilan edilen takım ise daha önce aldığı sayı ve setleri aynen muhafaza eder.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

7. OYUNUN YAPISI

7.1 KURA

- Müsabakadan önce baş hakem ilk servisi atacak takımı ve takımların birinci setteki sahalarını belirlemek için kura atışı yapar. Eğer netice seti oynanacaksa, yeniden kura atışı yapılır.
- 7.1.1 Kura iki takım kaptanının huzurunda atılır.
- 7.1.2 Kurayı kazananın seçenekleri:
 - YA
 - 7.1.2.1 servis atma ya da karşılama hakkı
 - YA DA
 - 7.1.2.2 oyun alanının seçimi.
- Kurayı kaybeden kalan seçenekleri alır.
- 7.1.3 Ayrı ayrı ısınma halinde ilk servisi atacak takım filede ilk ısınacak takımdır.

7.2 ISINMA DEVRESİ

- 7.2.1 Maç öncesinde takımlar başka bir sahada ısınma olanağı bulmuşlarsa, 3'er dakika, bulamamışlarsa 5'er dakika filede ısınabilirler.
- 7.2.2 İki takımın kaptanı anlaşarak birlikte ısınmak isterlerse, Kural 7.2.1'deki şartlara göre filede 6 veya 10 dakika ısınabilirler.

7.3 TAKIMIN DİZİLİŞİ

- 7.3.1 Her takımın oyunda daima altı oyuncusu olmalıdır.
- 7.3.1.1 Oyun alanındaki oyuncuların dönme sırası, takımların başlangıç dizilişiyle belirlenir. Bu sıra set boyunca korunmalıdır.
- 7.3.1.2 Bir takım "libero" bildirme hakkını kullandığında (Kural 8.5) altı başlangıç oyuncusunun yanında liberonun numarasının da ilk setin pozisyon kağıdında belirtilmesi gerekir.
- 7.3.2 Her setin başlamasından önce koç kendi takımının başlangıç dizilişini pozisyon kağıdında göstermelidir. Bu kağıt düzgün bir şekilde doldurulup imzalanarak yardımcı hakeme veya yazı hakemine verilir.
- 7.3.3 Bir setin başlangıç dizilişinde yer almayan oyuncular, o set için yedek oyunculardır.
- 7.3.4 Pozisyon kağıdının yardımcı hakem veya yazı hakemine teslim edilmesinden sonra dizilişte normal oyuncu değişikliğinin dışında hiçbir değişiklik yapılmasına izin verilemez.
- 7.3.5 Oyuncuların sahadaki yerleri ve pozisyon kağıdı arasında çelişki
 - 7.3.5.1 Setin başlamasından önce oyuncuların oyun alanındaki yerleriyle pozisyon kağıdı arasında farklılık varsa, oyuncular pozisyon kağıdında gösterilen yerlerine geçmelidirler. Bu durumda ceza verilmez.
 - 7.3.5.2 Aynı şekilde, eğer oyun alanında pozisyon kağıdına yazılmamış bir oyuncu varsa, set başlamadan önce sahadaki diziliş pozisyon kağıdına göre düzeltilmelidir. Bu durumda ceza verilmez.
 - 7.3.5.3 Bununla beraber eğer koç pozisyon kağıdına yazılmamış bir oyuncuyu veya oyuncuları oyun alanında tutmak isterse, kurallara uygun oyuncu değişikliği talep etmelidir. Bu değişiklik veya değişiklikler müsabaka cetveline işlenecektir.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

7.4 POZİSYONLAR

- Servis atan oyuncunun topa vurduğu anda her takım kendi oyun alanında dönüş sırasına göre pozisyon almalıdır (servis atan oyuncu hariç).
- 7.4.1 Oyuncuların pozisyonları aşağıdaki gibi numaralandırılmıştır:
 - 7.4.1.1 Filenin önünde bulunan üç oyuncu ön hat oyuncusudur ve 4 (ön-sol), 3 (ön-orta), 2 (ön-sağ) numaralı pozisyonlarda dururlar.
 - 7.4.1.2 Diğer üç oyuncu arka hat oyuncusudur ve 5 (arka-sol), 6 (arka-orta), 1 (arka-sağ) numaralı pozisyonlarda dururlar.
- 7.4.2 Oyuncular arasındaki bağlantılı pozisyonlar
 - 7.4.2.1 Her arka hat oyuncusu kendisiyle ilgili ön hat oyuncusuna göre filenin daha gerisinde yer almalıdır.
 - 7.4.2.2 Ön hat ve arka hat oyuncuları, Kural 7.4.1'de belirtilen sıraya göre birbirlerinin yanında durmalıdırlar.
- 7.4.3 Oyuncuların pozisyonları, yere temas eden ayaklarının pozisyonlarına göre ve aşağıda belirtilen şekilde tespit ve kontrol edilir:
 - 7.4.3.1 her ön hat oyuncusunun ayağının en azından bir kısmı orta çizgiye kendisiyle ilgili arka hat oyuncusunun ayaklarından daha yakın olmalıdır.
 - 7.4.3.2 sağ (sol) tarafta bulunan her oyuncunun ayağının en azından bir kısmı sağ (sol) taraftaki yan çizgiye kendi sırasında ortada bulunan oyuncunu ayaklarından daha yakın olmalıdır.
- 7.4.4 Servis atıldıktan sonra oyuncular her tarafa hareket edebilir ve kendi oyun alanlarında veya serbest bölgede herhangi bir pozisyon alabilirler.

7.5 POZİSYON HATASI

- 7.5.1 Eğer servis atan oyuncunun topa vurduğu anda herhangi bir oyuncu düzgün pozisyonda değilse, takımı pozisyon hatası yapar (Kural 7.3 ve 7.4).
- 7.5.2 Servis atan oyuncu topa vurduğu anda servis hatası yaparsa (Kural 13.4 ve 13.7.1), bu hata pozisyon hatasından önce gelir.
- 7.5.3 Eğer topa vurulduktan sonra bir servis hatası olursa (Kural 13.7.2), cezalandırılacak olan pozisyon hatasıdır.
- 7.5.4 Bir pozisyon hatası aşağıdaki sonuçları doğurur:
 - 7.5.4.1 takım rally'nin kaybedilmesiyle cezalandırılır (Kural 6.1.2); rakip takım bir sayı alır (Kural 6.2) ve servis atma hakkı kazanır;
 - 7.5.4.2 oyuncuların pozisyonları düzeltilir.

7.6 DÖNÜŞ

- 7.6.1 Dönüş sırası başlangıç dizilişiyle belirlenir ve set boyunca oyuncuların pozisyonları ve servis sırasına göre kontrol edilir.
- 7.6.2 Servisi karşılayan takım servis atma hakkını kazandığı zaman bu takımın oyuncuları saat yönünde bir pozisyon dönmelidir: 2 no'lu pozisyondaki oyuncu servis atmak için 1 no'ya gider, 1 no'lu pozisyondaki oyuncu 6 no'ya geçer, vs...

7.7 DÖNÜŞ HATALARI

- 7.7.1 Dönüş hatası, SERVİSİN dönüş sırasına göre atılmadığı zaman yapılır (Kural 7.6.1). Bu durum aşağıdaki sonuçları doğurur:
 - 7.7.1.1 takım rally'nin kaybedilmesiyle cezalandırılır (Kural 6.1.2); rakip takım bir sayı alır (Kural 6.2) ve servis atma hakkı kazanır;
 - 7.7.1.2 oyuncuların dönüş sırası düzeltilir.
- 7.7.2 Buna ilave olarak yazı hakemi hatanın yapıldığı anı tam olarak belirleyecek ve takımın hata yaptıktan sonra kazandığı bütün sayılar iptal edilecektir. Rakip takımın sayıları geçerli kalır. Eğer hatanın yapıldığı an tespit edilemiyorsa, kazanılmış sayılar iptal edilmez; uygulanacak tek ceza rally kaybıdır.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

8. OYUNCU DEĞİŞİKLİĞİ

Oyuncu değişikliği, bir oyuncunun yazı hakem tarafından kaydedildikten sonra oyun alanını terk etmesi gereken bir başka oyuncunun pozisyonuna geçmek için oyuna girme hareketidir. Oyuncu değişikliği, hakem müsaadesi gerektirir (oyuncu değişikliği işlemleri için Kural 16.5'e bakınız).

8.1 DEĞİŞİKLİKLERİN LİMİTLERİ

8.1.1 Her sette her takıma en fazla altı oyuncu değişikliği yapma izni verilir. Bir veya daha fazla oyuncu aynı anda değiştirilebilir.

8.1.2 Başlangıç dizilişinde yer alan bir oyuncu bir sette yalnız bir defa oyundan çıkabilir ve diziliş pozisyonunda önceki yerine girebilir.

8.1.3 Bir yedek oyuncu başlangıç dizilişindeki bir oyuncunun yerine bir sette bir defa girebilir ve sadece aynı oyuncuyla yer değiştirebilir.

8.2 İSTISNAİ DEĞİŞİKLİK

Oyuna devam edemeyecek şekilde sakatlanmış bir oyuncu kurallara uygun olarak değiştirilmelidir. Bu mümkün değilse, Kural 8.1'de belirtilen sınırlamalar dışında takıma bir İSTISNAİ değişiklik yapma hakkı tanınır. İstisnai değişiklik, sakatlanma anında oyun alanında olmayan herhangi bir oyuncunun (libero dışında) sakatlanan oyuncunun yerine oyuna girmesi demektir. Sakatlanan oyuncuya değiştirildikten sonra tekrar maça girme izni verilmez.

8.3 İHRAÇTAN DOLAYI DEĞİŞİKLİK

OYUNDAN ÇIKARILAN veya DİSKALİFİYE edilen bir oyuncu (Kural 21.2.3 ve 21.2.4) kurallara uygun olarak değiştirilmelidir. Bu mümkün değilse, takım EKSİK ilan edilir

8.4 KURALLARA UYGUN OLMAYAN DEĞİŞİKLİK

8.4.1 Oyuncu değişikliği Kural 8.1'de belirtilen sınırları aşıyorsa, bu kurallara uygun olmayan bir değişikliktir (Kural 8.2'deki durum hariç).

8.4.2 Bir takım kurallara uygun olmayan bir değişiklik yapmış ve oyuna başlamışsa (Kural 9.1), aşağıdaki işlemler uygulanacaktır:

8.4.2.1 takım rally kaybı ile cezalandırılır; rakip takım bir sayı alır ve servis atma hakkı kazanır;

8.4.2.2 değişiklik düzeltilir,

8.4.2.3 hatalı takımın hata olduğu andan itibaren aldığı sayılar iptal edilir. Rakibinin sayıları aynen kalır.

8.5 LIBERO OYUNCUSU

8.5.1 Liberonun (Kural 4.1.2) maçtan önce müsabaka cetvelinde özel olarak ayrılmış çizgiye kaydedilmesi gerekir. Numarasının da ilk setin pozisyon kağıdına eklenmesi gerekir (Kural 7.3.1).

8.5.2 Bir libero oyuncusuna ait özel kurallar aşağıdaki gibidir:

8.5.2.1 Malzemeler:

Liberonun takımın diğer üyeleriyle zıtlık oluşturacak farklı renkte bir forma ya da yelek giymesi (ya da farklı tasarımlı) gerekir (Kural 4.3.5).

8.5.2.2 Oyun hareketleri:

a) Libero herhangi bir geri hat oyuncusunun yerini alabilir.

b) Görevleri bir geri hat oyuncusu olmakla sınırlanmıştır ve temas anında top file üst kenar yüksekliğini tümüyle aşmışsa, hiçbir yerden (oyun sahası ve serbest alanda dahil) bir hücum vuruşunu tamamlayamaz.

c) Servis atamaz, blok yapamaz ya da blok teşebbüsünde bulunamaz.

d) Ön bölge ya da uzantısında bulunan bir liberonun "overhand" parmak pasından gelen bir topa filenin üst kenar seviyesinden daha yüksekte hücum yapılamaz. Eğer libero böyle bir vuruşu ön bölgenin arkasında yapıyorsa, topa serbestçe hücum yapılabilir.

8.5.2.3 Oyuncuların yerine geçiş:

a) Liberonun bir oyuncunun yerine geçmesi düzenli değişiklik olarak sayılmaz. Bu yer değiştirmeler sınırsızdır; ancak liberonun yerine sadece daha önce yer değiştirdiği oyuncu geçebilir ve ikisi arasında bir rally olması gerekir.

b) Bu yer değiştirmeler ancak top oyun dışındayken ya da yardımcı hakemin takım dizilişini kontrol etmesinden sonra (bir setin başlamasından önce) ve servis düdüğünden önce yapılabilir.

c) Bir libero ancak hücum çizgisi ve dip çizgisi arasında takım sırasının önündeki yan çizgiden sahaya girip çıkabilir.

d) Sakatlanan bir liberonun değiştirilmesi:

Baş hakemin onayının ardından sakatlanan bir liberonun yerine maç sırasında o setin pozisyon kağıdında yer almayan kayıtlı oyuncularda biri geçebilir. Sakatlanan libero maçın geri kalan bölümünde oyuna tekrar giremez.

Sakatlanan bir liberonun yerine geçecek oyuncunun görevleri, oyunun geri kalan kısmında ve oynanmakta olan FIVB ya da Kita Müsabakası'nın diğer maçlarında libero olmakla sınırlandırılır.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

BÖLÜM DÖRT

OYUN HAREKETLERİ

9. OYUNUN SEYRİ

9.1 OYUNDAKİ TOP

Bat hakemin müsaadesiyle servis için topa vurulduğu an top oyundadır.

9.2 OYUN DIŞI TOP

Top, hakemlerden biri tarafından düdükle çalınarak değerlendirilen hatanın yapıldığı veya hata dışı olarak düdüğün çalındığı andan itibaren oyun dışıdır.

9.3 DAHİL TOP

Top, sınır çizgileri dahil olmak üzere oyun alanı içinde yere değdiği zaman dahildir (Kural 1.3.2).

9.4 HARIÇ TOP

Top şu koşullarda "hariçtir":

9.4.1 zemine temas eden kısmı sınır çizgisinin tamamen dışındaysa;

9.4.2 oyun alanı dışında bir cisme, tavana veya oyun dışındaki bir kişiye değerse;

9.4.3 antenlere, kablolara ve direklere veya yan bantlar dışındaki fileye değerse;

9.4.4 Kural 11.1.2'de belirtilen durum hariç, file dikey düzlemini geçiş boşluğunun kısmen veya tamamen dışından geçerse;

9.4.5 filenin altından alt boşluğu tamamen geçerse (Kural 11.1.3).

10. TOPLA OYNAMA

Her takım kendi oyun sahası ve oyun boşluğunda oynamalıdır (Kural 11.1.2 hariç). Bununla beraber top serbest bölgenin dışından da geri döndürülebilir.

10.1 TAKIM VURUŞLARI

Bir takım topu filenin üzerinden geri göndermek için üç vuruş (blok temasına ilaveten, Kural 15.4.1) yapma hakkına sahiptir. Eğer daha fazla vuruş yapılırsa, takım DÖRT VURUŞ hatası yapmış olur.

Takımın vuruşları sadece oyuncuların isteyerek yaptıkları vuruşları değil; aynı zamanda topla istemeden yaptıkları temasları da kapsar.

10.1.1 BİRBİRİNİ TAKİP EDEN TEMASLAR

Bir oyuncu art arda iki defa topa vuramaz (Kural 10.2.3, 15.2.1 ve 15.4.2 hariç).

10.1.2 AYNI ANDA YAPILAN TEMASLAR

İki veya üç oyuncu topa aynı anda dokunabilir.

10.1.2.1 İki (üç) takım arkadaşı topa aynı anda dokunduğu zaman bu iki (üç) vuruş olarak göz önüne alınır (blok hariç). İki (üç) takım arkadaşı topa uzanır; fakat sadece bir oyuncu temas ederse, bu bir vuruş olarak sayılır. Oyuncular çarpışarlarsa, bu hata olarak değerlendirilmez.

10.1.2.2 İki rakip file üzerinde topa aynı anda temas etmişler ve top oyunda kalmışsa, topun sahasında kaldığı takımın tekrar üç vuruş yapma hakkı vardır. Böyle bir top dışarı giderse, bu karşı taraftaki takım için bir hatadır.

10.1.2.3 Topa iki rakip oyuncu tarafından aynı anda yapılan temas "TUTULMUŞ TOP" olarak değerlendirilirse (Kural 10.2.2), bu bir ÇİFT HATA'dır (Kural 6.1.1.2) ve rally tekrarlatılır.

10.1.3 YARDIMLI VURUŞLAR

Oyun sahası içinde bir oyuncunun topa ulaşmak için takım arkadaşlarından, herhangi bir yapıdan veya cisimden destek almasına izin verilmez.

Bununla beraber hata yapmak üzere olan bir oyuncu (fileye dokunmak veya orta çizgiyi geçmek gibi) takım arkadaşları tarafından durdurulabilir veya geri çekilebilir.

10.2 VURUŞUN ÖZELLİKLERİ

10.2.1 Top vücudun herhangi bir kısmına dokunabilir.

10.2.2 Topa fırlatılmadan ve/veya tutulmadan vurulmalıdır. Top herhangi bir doğrultuda geri gidebilir.

10.2.3 Temasların aynı anda olması şartıyla, top vücudun çeşitli yerlerine dokunabilir. İstisnalar:

10.2.3.1 Tek bir hareket esnasında olması kaydıyla, bir veya daha fazla blok oyuncusu blokta topa art arda dokunabilir (Kural 15.2.1).

10.2.3.2 Takımın birinci vuruşunda (Kural 10.1 ve 15.4.1), temasların tek bir hareket esnasında olması kaydıyla, top vücudun çeşitli yerlerine art arda dokunabilir.

10.3 TOPLA OYNANIRKEN YAPILAN HATALAR

10.3.1 DÖRT VURUŞ: Bir takım topa geri döndürmeden önce dört defa vurur (Kural 10.1).

10.3.2 YARDIMLI VURUŞ: Bir oyuncu oyun sahası içinde topa ulaşmak için bir takım arkadaşından, herhangi bir yapı veya cisimden destek alır (Kural 10.1.3).

10.3.3 TUTULMUŞ TOP: Bir oyuncunun topa vurmayı tutması ve/veya fırlatmasıdır (Kural 10.2.2).

10.3.4 ÇİFT VURUŞ: Bir oyuncu topa art arda iki defa vurur veya top vücudunun çeşitli yerlerine art arda temas eder (Kural 10.2.3).

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

11. FİLEDEKİ TOP

11.1 FİLEYİ GEÇEN TOP

11.1.1 Rakip sahaya gönderilen top filenin üzerinden, geçiş boşluğu içinden gitmelidir (Şekil 5). Geçiş boşluğu file dikey düzleminin bir parçasıdır ve aşağıdakilerle sınırlıdır:

11.1.1.1 aşağıda filenin üst kısmıyla,

11.1.1.2 kenarlarda anten ve antenlerin varsayılan uzantılarıyla,

11.1.1.3 yukarıda tavanla.

11.1.2 Top file düzlemini tamamen ya da kısmen dış boşluktan geçerek rakibin serbest bölgesine girdiğinde (Kural 12), takımın vuruş limiti dahilinde kalmak koşuluyla, geri oynanabilir. Ancak bu esnada topu geri çeviren oyuncu:

11.1.2.1 rakibin oyun alanına temas etmemelidir;

11.1.2.2 topu file dikey düzleminin aynı tarafından ve yine dış boşluktan geçirerek geriye çevirmelidir.

Rakip takım böyle bir hareketi engelleyemez.

11.1.3 Topun tamamı filenin alt boşluğundan geçerse, bu top HARIÇTİR (Şekil 5).

11.2 FİLEYE DEĞEN TOP

Servis dışında, top fileyi geçerken (Kural 11.1.1) ona değebilir.

11.3 FİLENİN İÇİNDEKİ TOP

11.3.1 Servis dışında, filenin içine takılan top takımın üç vuruş limiti içinde (Kural 10.1) geri alınabilir.

11.3.2 Top filenin iplerini yırtar veya filenin kopmasına neden olursa, rally iptal edilir ve tekrarlatılır (istisna: servis, Kural 11.2).

12. FİLEDEKİ OYUNCU

12.1 FİLENİN DİĞER TARAFINA UZANMA

12.1.1 Blok esnasında bir blokçu, rakibinin hücum vuruşu öncesi veya anındaki oyununu engellemek koşuluyla, hücum vuruşunu takiben filenin öteki tarafında topa dokunabilir (Kural 15.3).

12.1.2 Hücum vuruşunun kendi oyun boşluğundan yapılmış olması şartıyla, bir oyuncunun hücum vuruşunu yaptıktan sonra elinin filenin öteki tarafına geçmesine izin verilir.

12.2 FİLENİN ALTINDAN GEÇME

12.2.1 Rakibin oyununa müdahale etmemek şartıyla, filenin altından rakip oyun boşluğuna girilmesine izin verilir.

12.2.2 Orta çizginin üzerinden rakibin oyun alanına girme:

12.2.2.1 Ayağın (ayakların) veya elin (ellerin) orta çizginin ötesinde rakibin oyun alanına değmesine izin verilir. Ancak karşıya geçen ayak (ayaklar) veya elin (ellerin) bir kısmı orta çizgiye temas etmeli ya da orta çizginin üzerinde olmalıdır.

12.2.2.2 Vücudun başka herhangi bir parçasının rakibin oyun alanına temas etmesi yasaktır.

12.2.3 Top oyun dışı olduktan sonra bir oyuncu rakibinin oyun alanına girebilir (Kural 9.2).

12.2.4 Oyuncular, oyununa müdahale etmemek şartıyla, rakiplerinin serbest bölgesine girebilirler.

12.3 FİLE İLE TEMAS

12.3.1 Topla oynama teşebbüsü olmadan istemeyerek fileye değmesinin dışında, oyuncunun fileye teması hatadır.

12.3.2 Bir oyuncu topa vurduktan sonra direklerle, kablolarla veya filenin toplam uzunluğu dışındaki herhangi bir cisme dokunabilir; ancak bu dokunuş oyuna müdahale etmemelidir.

12.3.3 Top filenin içine takılır ve bu nedenle file rakibe temas ederse, bu hata olarak kabul edilmez.

12.4 OYUNCULARIN FİLEDEKİ HATALARI

12.4.1 Bir oyuncu rakibinin hücum vuruşunun öncesinde veya esnasında rakibinin oyun boşluğundaki topa veya rakibine dokunursa (Kural 12.1.1),

12.4.2 Bir oyuncu filenin altından rakibinin boşluğuna, rakibinin oyununa zarar vererek girerse (12.2.1),

12.4.3 Bir oyuncu rakibinin oyun alanına girerse (Kural 12.2.2.2),

12.4.4 Bir oyuncu filede topa oynamaya teşebbüs ettiği sırada fileye veya antenlere değerse (Kural 12.3.1).

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

13. SERVİS

Servis, topun servis bölgesinde ve geri hattın sağında bulunan oyuncu tarafından vurularak oyuna sokulması hareketidir (Kural 13.4.1).

13.1 BİR SETTEKİ İLK SERVİS

13.1.1 Birinci set ile karar setinde (5. set) ilk servis kura atışıyla belirlenen takım tarafından atılır (Kural 7.1).

13.1.2 Diğer setler bir önceki sette ilk servisi kullanmamış olan takımın atacağı servisle başlatılacaktır.

13.2 SERVİS SIRASI

13.2.1 Oyuncular pozisyon kağıdına kaydedilen servis sırasını takip etmek zorundadır (Kural 7.3.1b).

13.2.2 Bir setteki ilk servisten sonra servis kullanacak oyuncu tu tekilde belirlenir:

13.2.2.1 Servis kullanan takım rally'yi kazandığında daha önce servis kullanan oyuncu (veya yerine geçen oyuncu) tekrar servis atar.

13.2.2.2 Servis karşılayan takım rally'yi kazandığında servis atma hakkını da kazanır ve servis atmadan önce bir dönüş yapar (Kural 7.6.2). Sağ ön pozisyondan sağ arka pozisyona gelen oyuncu servis atacaktır.

13.3 SERVİS KULLANMA YETKİSİ

Bat hakem servis kullanacak oyuncunun topa sahip olduğunu ve takımların oynamaya hazır olduklarını kontrol ettikten sonra servisin atılmasına müsaade eder.

13.4 SERVİSİN ATILMASI

13.4.1 Topa, havaya atıldıktan ya da elden (ellerden) serbest bırakıldıktan sonra oyun sahasının zeminine veya vücudun herhangi bir kısmına değmeden tek el veya kolun herhangi bir kısmıyla vurulmalıdır.

13.4.2 Servis atan oyuncu vuruşu anında ya da sıçrayarak atılan bir servis için

zıpladığında ne oyun alanına (dip çizgi dahil) ne de servis bölgesi dışındaki zemine temas etmemelidir.

Bu oyuncu servis vuruşundan sonra servis bölgesinin dışına veya oyun alanının içine basabilir veya düşebilir.

13.4.3 Servis kullanacak oyuncu, baş hakemin servis için çaldığı düdüğünü takip eden 5 saniye içinde topa vurmalıdır.

13.4.4 Baş hakemin düdüğünden önce atılan servis iptal edilir ve tekrarlatılır.

13.5 PERDELEME

13.5.1 Servis kullanan takımın oyuncuları perdeleme yaparak rakiplerinin servis atan oyuncuyu veya topun geliş yönünü görmelerini engellememelidirler.

13.5.2 Kişisel Perdeleme:

Servis kullanan takımın herhangi bir oyuncusu servis atılıp top üzerinden giderken kollarını sallar, zıplar ve her iki yöne hareket ederse (vs.) kişisel perdeleme yapmış olur.

Grup Perdeleme:

Eğer servis kullanan oyuncu topu iki veya daha fazla takım arkadaşının arkasına saklanarak üstlerinden rakip sahaya gönderirse, bu takım grup perdelemesi yapmış olur.

13.6 SERVİS SIRASINDA YAPILAN HATALAR

13.6.1 Servis Hataları:

Aşağıdaki hatalar rakip takım pozisyon hatası yapıyor olsa bile servis değişikliğine yol açar (Kural 13.8.1). Servis atan oyuncu:

13.6.1.1servis sırasını ihlal ederse (Kural 13.2),

13.6.1.2 servisi kurallara uygun tekilde atmazsa (Kural 13.4).

13.6.2 Topa Vurulduktan Sonra Yapılan Servis Hataları:

Topa kurallara uygun şekilde vurulduktan sonra (bir oyuncunun pozisyon hatası yapmaması kaydıyla) aşağıda gösterilen hallerde servis hatalıdır (Kural 13.7.2). Eğer top:
13.6.2.1 servis kullanan takımın oyuncularından birine değer veya file dikey düzlemini geçiş boşluğundan tümüyle geçmezse (Kural 9.4.4, 9.4.5 ve 11.1.1),

13.6.2.2 oyun alanının dışına giderse

13.6.2.3 bir perdelemenin üzerinden geçerse (Kural 13.5).

13.7 SERVİS HATALARI VE POZİSYON

13.7.1 Eğer servis atan oyuncu servis hatası yapıyorsa (yanlış dönüş sırası, kural dışı uygulama, vs.) ve karşı tarafta pozisyon hatası varsa, servis hatası cezalandırılır.

13.7.2 Buna karşılık eğer servis kurallara uygun şekilde atıldıktan sonra serviste hata meydana gelirse (topun fileye teması veya dışarı gitmesi, perdeleme, vs.) pozisyon hatası öncelik alacak ve cezalandırılacaktır.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

14. HÜCUM VURUŞU

14.1 HÜCUM VURUŞU

14.1.1 Servis ve blok hariç olmak üzere, topu rakibe yönelten bütün vuruşlar hücum vuruşu olarak değerlendirilir.

14.1.2 Hücum vuruşu sırasında topa net bir şekilde temas edilmiş ve itilmemiş ya da fırlatılmamışsa, tip yapmaya izin verilir.

14.1.3 Top bütününüyle file dikey düzlemini geçtiği veya bir rakip oyuncuya temas ettiği anda hücum vuruşu tamamlanmış olur.

14.2 HÜCUM VURUŞUNDAKİ KISITLAMALAR

14.2.1 Ön hat oyuncusu, temasın kendi oyuncu boşluğu dahilinde yapılması kaydıyla, hücum vuruşunu herhangi bir yükseklikte tamamlayabilir (Kural 14.2.4 hariç).

14.2.2 Bir geri hat oyuncusu ön bölgenin gerisinden herhangi bir yükseklikten hücum vuruşunu tamamlayabilir:

14.2.2.1 sıçradığı anda ayağı (ayakları) hücum çizgisine değmemeli veya çizgiyi geçmemelidir,

14.2.2.2 vuruştan sonra ön bölgeye düşebilir (Kural 1.4.1).

14.2.3 Temas anında topun herhangi bir kısmı eğer file üst kenar seviyesinin altındaysa, bir geri hat oyuncusu ön bölgeden de hücum vuruşunu tamamlayabilir (Tekil 7).

14.2.4 Top ön bölgede ve file üst kenar seviyesinin tamamen üzerindeyken hiçbir oyuncunun rakibin servisünün üstüne hücum vuruşu tamamlamasına izin verilmez.

14.3 HÜCUM VURUŞU HATALARI

14.3.1 Bir oyuncu rakip takımın oyun boşluğu içinde topa vurursa (Kural 14.2.1),

14.3.2 Bir oyuncu topu harice vurursa (Kural 9.4),

14.3.3 Vuruş anında top bütününüyle file üst kenar seviyesinin üstündeyken bir geri hat oyuncusu ön bölgeden hücum vuruşunu tamamlarsa (Kural 14.2.3),

14.3.4 Top ön bölgede ve bütününüyle filenin üst kenar seviyesinin üstündeyken bir oyuncu rakibinin servisünün üstüne hücum vuruşunu tamamlarsa (Kural 14.2.4).

14.3.5 Vuruş anında top bütününüyle file üst kenar seviyesinin üstündeyken libero oyun alanı dahilinde bir hücum vuruşu tamamlarsa

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

15. BLOK

15.1 BLOK YAPMA

15.1.1 Blok, fileye yakın olan oyuncuların rakip sahadan gelen topu durdurmak için file üst kenar seviyesinden daha yükseğe uzanarak yaptıkları harekettir.

15.1.2 Blok Teşebbüsü:

Blok teşebbüsü, topa dokunmadan yapılan blok hareketidir.

15.1.3 Tamamlanmış Blok:

Blokçunun topa değdiği anda blok tamamlanmıştır. Sadece ön hat oyuncularının bloğu tamamlamasına müsaade edilir.

15.1.4 Kolektif Blok:

Birbirine yakın iki ya da üç oyuncu tarafından yapılır ve bu oyunculardan biri topa değdiğinde tamamlanır.

15.2 BLOK TEMASI

Temasların tek bir hareket esnasında yapılmış olması kaydıyla, bir veya daha çok blokçu topa birbiri ardına (çabuk ve devamlı) temas edebilir.

15.3 RAKİBİN BOŞLUĞUNDA BLOK YAPMA

Blok esnasında, rakip oyuncunun oyununa engel olmamak kaydıyla, bir oyuncu ellerini ve kollarını filenin ötesine geçirebilir. Ancak rakip bir hücum vuruşu yapınca kadar filenin ötesinde topa dokunulmasına müsaade edilmez.

15.4 BLOK VE TAKIM VURUŞLARI

15.4.1 Blok teması takımın bir vuruşu olarak sayılmaz (Kural 10.1). Sonuç olarak blok temasından sonra bir takıma topu geri göndermek üzere üç vuruş hakkı verilir.

15.4.2 Bloktan sonraki ilk vuruş, blok esnasında topa dokunan da dahil olmak üzere, takımın herhangi bir oyuncusu tarafından yapılır.

15.5 SERVİSE BLOK YAPMA

Rakibin servisine blok yasaktır.

15.6 BLOK YAPMA HATALARI

15.6.1 Blokçu rakibinin hücum vuruşundan önce ya da aynı anda rakibinin boşluğundaki topa değerse (Kural 15.3),

15.6.2 Bir geri hat oyuncusu bir bloğu tamamlar veya tamamlanmış bir bloğa katılırsa (Kural 15.1.3 ve 15.1.4),

15.6.3 Rakibin servisine blok yapılırsa (Kural 15.5),

15.6.4 Top bloktan harice gönderilmişse (Kural 9.4),

15.6.5 Antenlerin dışından rakibin boşluğunda blok yapılırsa,

15.6.6 Libero oyuncusu blok teşebbüsünde bulunur ya da tamamlanmış bir bloğa katılırsa (Kural 15.1.3 ve 15.1.4).

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

BÖLÜM BEŞ

DURAKLAMALAR VE GECİKMELER

16. KURALLARA UYGUN OYUN DURAKLAMALARI

Kurallara uygun oyun duraklamaları MOLALAR ve OYUNCU DEĞİŞİKLİKLERİ'DİR.

16.1 KURALLARA UYGUN DURAKLAMALARIN SAYISI

Her takımın bir sette en fazla iki mola ve altı oyuncu değiştirme hakkı bulunmaktadır.

16.2 KURALLARA UYGUN DURAKLAMA TALEPLERİ

16.2.1 Sadece koç veya oyun kaptanı duraklama talebinde bulunabilir. Bu talep top oyun dışındayken ve servis düdüğünden önce elle işaret vermek suretiyle yapılır.

16.2.2 Bir setin başlangıcından önce oyuncu değişikliği talebinde bulunulmasına izin verilir ve bu değişiklik o sete ait kurallara uygun oyuncu değişikliği olarak kaydedilmelidir.

16.3 DURAKLAMALARIN BİRBİRİNİ TAKİP ETMESİ

16.3.1 Takımlardan birinin talep ettiği bir veya iki mola ile bir oyuncu değişikliği oyunun tekrar başlamasına gerek olmaksızın birbirini takip edebilir.

16.3.2 Bununla birlikte bir takımın aynı duraklama içinde birbirini takip eden

oyuncu değişikliği taleplerine müsaade edilmez. Ancak bir takım isterse aynı duraklama esnasında iki veya daha fazla oyuncu değiştirebilir (Kural 8.1.1).

16.4 MOLALAR VE TEKNİK MOLALAR

16.4.1 Bir mola 30 saniye sürer.

FIVB Dünya ve Resmi Müsabakalarında ilk dört sette (1-4) tüm molalar 60 saniye sürer ve her takım her set için sadece bir mola talep edebilir. Buna ek olarak maçı önde götürən takım 8 ve 16'ncı sayıya ulaştığında 60'ar saniyelik iki "Teknik Mola" otomatik olarak uygulanır.

Netice setinde (5'inci) "Teknik Mola" yoktur; her takım sadece 30 saniye süreli iki mola talebinde bulunabilir.

16.4.2 Tüm molalar (teknik molalar dahil) esnasında oyundaki oyuncular kendi sıralarının yakınındaki serbest bölgeye gitmek zorundadır.

16.5 OYUNCU DEĞİŞİKLİĞİ

(Limitler için Kural 8.1'e bakınız)

(Liberoyla ilgili yer değiştirmeler için Kural 8.5'e bakınız)

16.5.1 Oyuncu değişikliği oyuncu değiştirme bölgesi içinde yapılmalıdır (Kural 1.4.3).

16.5.2 Oyuncu değişikliği ancak müsabaka cetveline kaydedilmesi ve oyuncuların oyuna giriş-çıkış yapabilmesi için gereken zaman kadar sürebilir.

16.5.3 Talep anında oyuncu(lar) koça yakın durarak oyuna girmeye hazır olmalıdırlar (Kural 1.4.3). Eğer durum böyle değilse, oyuncu değişikliği kabul edilemez ve takım geciktirme cezası alır (Kural 17.2). FIVB Dünya Müsabakalarında oyuncu değişikliğini kolaylaştırmak için uzun saplı ve numaralı levhalar kullanılır.

16.5.4 Eğer koç birden fazla oyuncu değişikliği yapmak isterse, talebi esnasında bu sayıyı el işareti ile bildirmek zorundadır. Bu durumda oyuncu değişiklikleri bir çift oyuncuyu diğerleri takip edecek şekilde peş peşe yapılmalıdır.

16.6 KURALLARA UYGUN OLMAYAN DURAKLAMA TALEPLERİ

16.6.1 Aşağıda sıralanan duraklama talepleri uygun olmayan taleplerdir:

16.6.1.1 top oyundayken veya servis düdüğü anında veya sonrasında (Kural 16.2.1) yapılırsa,

16.6.1.2 yetkili olmayan bir takım mensubu tarafından yapılırsa (Kural 16.2.1),

16.6.1.3 bir takım oyuncu değişikliği yaptıktan sonra, oyun başlamadan önce ikinci bir değişiklik talep ederse (Kural 16.3.2),

16.6.1.4 müsaade edilen mola ve oyuncu değişikliği sayısı aşılsa (Kural 16.1).

16.6.2 Oyunu etkilemeyen veya geciktirmeyen kurallara uygun olmayan duraklama talebi, aynı sette tekrar edilmemesi kaydıyla, herhangi bir ceza verilmeden reddedilmelidir.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

17. OYUNU GECİKTİRMELER

17.1 GECİKTİRME TÜRLERİ

Bir takımın oyunun yeniden başlamasını engelleyen uygunsuz bir hareketi geciktirmez ve daha birçoklarının yanında aşağıdaki hareketleri kapsar:

- 17.1.1 oyuncu değişikliğini geciktirmek,
- 17.1.2 oyuna başlama işaretini aldıktan sonra diğer duraklamaları uzatmak,
- 17.1.3 kurallara uygun olmayan oyuncu değişikliği talep etmek (Kural 8.4),
- 17.1.4 kurallara uygun olmayan bir talebi aynı sette tekrarlamak (Kural 16.6.2),
- 17.1.5 bir takım üyesinin oyunu geciktirmesi.

17.2 GECİKTİRMELERLE İLGİLİ YAPTIRIMLAR

- 17.2.1 "Geciktirme uyarısı" veya "geciktirme cezası" takıma ait yaptırımlardır.
- 17.2.2 Bir takım mensubunun ilk geciktirmesi "GECİKTİRME UYARISI"yla cezalandırılır.
- 17.2.3 Aynı takımın herhangi bir üyesinin aynı maçtaki her türlü ikinci ve sonraki geciktirmeleri bir hata teşkil eder ve "GECİKTİRME CEZASI" ile değerlendirilir: rally kaybı (Kural 6.1.2).
- 17.2.4 Geciktirmelerle ilgili tüm yaptırımlar müsabaka cetveline kaydedilmelidir ve tüm maç için geçerlidir.

18. İSTİSNAİ OYUN DURAKLAMALARI

18.1 SAKATLANMA

- 18.1.1 Top oyundayken ciddi bir kaza meydana gelirse, hakem derhal oyunu durdurmalı ve doktorun sahaya girmesine izin vermelidir. Daha sonra rally tekrarlatılır.
- 18.1.2 Eğer sakatlanmış bir oyuncu kurallara uygun ve istisnai olarak (Kural 8.1 ve 8.2) değiştirilemiyorsa, oyuncuya 3 dakikalık bir iyileşme süresi tanınır; ancak bir maçta aynı oyuncuya bu hak birden fazla verilmez.
- Oyuncunun bu süre içinde iyileşmemesi halinde takımı eksik ilan edilir (Kural 7.3.1a).

18.2 HARİCİ MÜDAHALE

Oyun sırasında herhangi bir harici müdahale olursa, oyun durdurulmalı ve rally tekrarlatılmalıdır.

18.3 UZATILMIT DURAKLAMALAR

- 18.3.1 Eğer beklenmeyen koşullar nedeniyle maç kesilirse, bu takdirde başhakem, organizatör ve varsa Kontrol Komitesi normal koşulların yeniden tesisi için alınacak tedbirleri kararlaştırırlar.
- 18.3.2 Toplam 4 saati aşmamak kaydıyla, oyunda bir veya daha fazla duraklama olduysa:
 - 18.3.2.1 eğer maç aynı oyun alanında yeniden başlatılırsa, kesilmiş olan set aynı sayı, oyuncu ve pozisyonlarla devam edecektir. Daha önce oynanmış setlerin sayıları aynen korunacaktır.
 - 18.3.2.2 eğer maç başka bir oyun alanında yeniden başlatılırsa, kesilmiş olan set iptal edilir ve aynı numaralar ve aynı başlangıç dizilişiyle yeniden oynatılır. Daha önce oynanmış setlerin sayıları aynen korunacaktır.
- 18.3.3 Toplam 4 saati aşan bir ya da daha fazla duraklama olduğunda tüm maç yeniden oynatılacaktır.

19. FASILALAR VE OYUN ALANLARININ DEĞİŞİMİ

19.1 FASILALAR

4. ve 5. setler arasındaki de dahil olmak üzere setler arasındaki tüm fasilalar 3 dakika sürer. Bu süre zarfında oyun alanları değiştirilir ve takımların başlangıç pozisyonları müsabaka cetveline kaydedilir.

FIVB Dünya Müsabakaları ve Kıta Müsabakalarında ikinci ve dördüncü set arasında 5 dakikalık bir fasıla olması zorunludur.

19.2 OYUN ALANLARININ DEĞİŞİMİ

- 19.2.1 Netice seti hariç her setten sonra takımlar oyun alanlarını değiştirirler (Kural 7.1).
- Her iki takımın diğer mensupları da oturdukları sıraları değiştirirler.
- 19.2.2 Netice setinde bir takım 8 sayıya ulaştığı zaman takımlar gecikmeksizin oyun alanlarını değiştirirler ve oyuncuların pozisyonları aynı kalır.
- Eğer değişim doğru zamanda yapılmazsa, yanlışlık fark edilir edilmez değişim gerçekleştirilir. Değişimin yapıldığı zamanki sayılar aynen korunur.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

BÖLÜM ALTI

20. KATILANLARIN DAVRANIŞLARI

20.1 SPORTMENÇE DAVRANIŞ

20.1.1 Oyuna katılanlar oyun kurallarını bilmek ve onlara uymak zorundadırlar.

20.1.2 Oyuna katılanlar sportmenliğe yakışır bir şekilde hakemlerin kararlarını tartışmaksızın kabul etmek zorundadırlar. Herhangi bir şüpheli durumda yalnız oyun kaptanı vasıtasıyla açıklama isteğinde bulunulur.

20.1.3 Oyuna katılanlar hakemlerin kararlarını etkilemek veya kendi takımlarının yaptığı hataları gizlemek amacıyla yönelik tutum ve hareketlerden sakınmalıdırlar.

20.2 DÜRÜST SPORCULUK (FAIR-PLAY)

20.2.1 Oyuna katılanlar dürüst sporculuk (FAIR-PLAY) anlayışı içerisinde sadece hakemlere karşı değil; aynı zamanda diğer görevlilere, rakiplerine, takım arkadaşlarına ve seyircilere karşı da nazik ve saygılı davranmalıdırlar.

20.2.2 Maç esnasında takım mensuplarının kendi aralarında konuşmalarına izin verilir (Kural 5.2.3.4).

21. HATALI DAVRANIŞ VE YAPTIRIMLARI

21.1 KÜÇÜK HATALI DAVRANIŞ

Küçük hatalı davranışlar yaptırma tabi tutulmaz. Takımı oyundaki kaptan aracılığıyla sözlü olarak ya da el işaretleriyle uyararak takımın yaptırım uygulanacak seviyeye yaklaşmasını önlemek başhakemin görevidir.

Bu uyarı bir ceza değildir ve anlık sonuçları yoktur. Müsabaka cetveline kaydedilmez.

21.2 YAPTIRIMA YOL AÇAN HATALI DAVRANIŞ

Takım üyelerinden birinin resmi görevlilere, rakip oyunculara, takım arkadaşlarına veya seyircilere yönelik hatalı davranışı yapılan davranışın derecesine göre üç ayrı kategoride sınıflandırılmaktadır:

21.2.1 Kaba davranış: terbiye ve ahlak prensiplerine aykırı hareket veya aşağılayıcı ifadeler kullanmak

21.2.2 Saldırgan davranış: itibar düşürücü veya hakaret edici sözler veya hareketler

21.2.3 Tecavüzkar davranış: fiili saldırı ya da saldırıya niyetlenme.

21.3 YAPTIRIM TABLOSU

Baş hakemin kararına göre ve hatalı davranışın derecesine bağlı olarak uygulanacak ve müsabaka cetveline kaydedilecek yaptırımlar:

21.3.1 İhtar

Aynı maçta takımın aynı ya da bir başka üyesinin ikinci kaba davranışı rally mağlubiyetiyle cezalandırılır (Kural 6.1.2). Rakip takım bir sayı alır ve servis atma hakkı kazanır.

21.3.2 Oyundan çıkarma

21.3.2.1 Oyundan çıkarmayla cezalandırılan bir takım üyesi setin geri kalan kısmında oynayamaz ve başka bir işlem yapılmaksızın takım sırasının arkasındaki ceza alanında (Kural 1.4.5 ve 3.3.2; Şekil 1) ve oturması gerekir.

Oyundan çıkarılan bir koç sete müdahale etme hakkını kaybeder ve takım sırasının arkasındaki ceza alanında oturmak zorundadır (Kural 1.4.5).

21.3.2.2 Bir takım üyesinin ilk saldırgan davranışı başka bir sonuç olmaksızın oyundan çıkarmayla cezalandırılır.

21.3.2.3 Aynı takım üyesinin aynı maçtaki ikinci kaba davranışı bir başka sonuç olmaksızın oyundan çıkarmayla cezalandırılır.

21.3.3 Diskalifiye

21.3.3.1 Diskalifiyeyle cezalandırılan takım üyesi maçın geri kalan kısmında bir başka sonuç olmaksızın Müsabaka Kontrol Alanı'nı terk etmek zorundadır.

21.3.3.2 İlk tecavüzkar davranış bir başka sonuç olmaksızın diskalifiyeyle cezalandırılır.

21.3.3.3 Aynı maçta aynı takım üyesi tarafından yapılan ikinci bir saldırgan davranış başka bir sonuç olmaksızın diskalifiyeyle cezalandırılır.

21.3.3.4 Aynı maçta aynı oyuncu tarafından yapılan üçüncü bir kaba davranış başka bir sonuç olmaksızın diskalifiyeyle cezalandırılır.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

21.4 HATALI DAVRANIŞ YAPTIRIMLARININ UYGULANMASI

- 21.4.1 Tüm yaptırımlar bireysel yaptırımlardır, bütün maç için geçerlidir ve müsabaka cetveline kaydedilir.
- 21.4.2 Aynı takım üyesinin aynı maç set ya da maçta hatalı davranışlarını tekrarlaması Kural 21.3 'de yazıldığı gibi artarak cezalandırılır (art arda gelen her hata hatayı yapanın daha ağır bir ceza almasına yol açar).
- 21.4.3 Saldırgan davranış ve tecavüzkar davranıştan kaynaklanan oyundan çıkarma ya da diskalifiye, daha önce bir ceza alınmış olmasını gerektirmez.

21.5 SET ÖNCESİ VE SETLER ARASINDAKİ HATALI DAVRANIŞLAR

- Setlerden önce veya setler arasında meydana gelen herhangi bir hatalı davranış Kural 21.2 uyarınca değerlendirilir ve yaptırımlar müteakip sette uygulanır.

21.5 CEZA KARTLARI

- Uyarı : sözle ya da elle işaret, kart yok
- İhtar : sarı kart
- Oyundan çıkarma : kırmızı kart
- Diskalifiye: sarı + kırmızı kart (birlikte)

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

BÖLÜM YEDİ

HAKEMLER VE SORUMLULUKLARI

22. HAKEM GRUBU VE USULLERİ

22.1 OLUŞUM

Bir maçtaki hakem grubu aşağıdaki görevlilerden oluşur:

- Bat hakem
- yardımcı hakem
- yazı hakemi
- dört (iki) çizgi hakemi

22.2 PROSEDÜRLER

22.2.1 Maç esnasında sadece baş ve yardımcı hakemler düdük çalabilir:

22.2.1.1 rally'yi başlatan servis atışı için işareti baş hakem verir;

22.2.1.2 bir hata yapıldığından emin olmaları ve hatanın nevinin teşhis etmeleri halinde baş ve yardımcı hakemler rally'nin sona erdiğini işaret ederler.

22.2.2 Bir oyun duraklaması esnasında baş ve yardımcı hakemler bir takımın talebini kabul ya da reddettiklerini belirtmek için düdük çalabilirler.

22.2.3 Hakem rally'nin sona erdiğini işaret eden düdüğü çaldıktan sonra resmi el işaretleriyle aşağıdaki hususları belirtmek zorundadır (Kural 27.1):

22.2.3.1 Eğer hata için düdüğü baş hakem çalarsa, şunları gösterecektir:

- a) servis atacak takım
- b) hatanın nevi
- c) hatalı oyuncu (gerekirse)

Yardımcı hakem birinci hakemin el işaretlerini izleyerek tekrarlar.

22.2.3.2 Eğer hata için düdüğü yardımcı hakem çalmışsa, şunları gösterecektir:

- a) hatanın nevi
- b) hatalı oyuncu (gerekirse)
- c) bat hakemi izleyip el işaretlerini tekrarlayarak servis atacak takım

Bu durumda baş hakem hatanın nevinin ve hatalı oyuncuyu kesinlikle göstermez; sadece servis atacak takımı gösterir.

22.2.3.3 Çifte hata olması halinde, iki hakem de şunları gösterir:

- a) hatanın nevi
- b) hatalı oyuncular (gerekirse)
- c) baş hakemin yönlendirmesi üzerine servis atacak takım.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

23. BAŞ HAKEM

23.1 DURUŞ YERİ

Baş hakem filenin bir ucuna yerleştirilmiş hakem sandalyesinde oturarak veya ayakta durarak görevlerini yerine getirir. Görüş alanı filenin üst kenar seviyesinin yaklaşık 50 cm. yukarısında olmalıdır.

23.2 YETKİLERİ

23.2.1 Baş hakem maçı başından sonuna kadar yönetir. Maç esnasında takımların tüm mensupları ve görevliler üzerinde otorite sahibidir. Maç boyunca baş hakemin kararları kesindir. Baş hakem, hataya düştüklerini fark ettiği takdirde diğer görevlilerin kararlarını geçersiz saymaya yetkilidir.

Baş hakem vazifesini doğru yapmayan görevlileri değiştirebilir.

23.2.2 Baş hakem aynı zamanda top toplayıcıların, yer paspaslarının ve silicilerin çalışmalarını da kontrol eder.

23.2.3 Bat hakem kurallarda belirtilmemiş olanlar da dahil olmak üzere oyuna ilişkin her türlü konuda karar verme yetkisine sahiptir.

23.2.4 Baş hakem, kararları hakkında herhangi bir tartışmaya müsaade etmeyecektir.

Bununla birlikte oyun kaptanının talebi üzerine kararlarına esas teşkil eden kuralların uygulanması veya yorumu konusunda açıklama yapacaktır.

Eğer oyun kaptanı baş hakemin açıklamasını kabul etmez ve kararına itiraz ederse, derhal bu itirazı maçın sonunda kaydettirme hakkını saklı tuttuğunu açıklamalıdır. Baş hakemin bu hakka müsaade etmesi gerekir (Kural 5.1.2a ve 5.1.3b).

23.2.5 Baş hakem maç öncesinde ve esnasında oyun sahasının ve koşullarının oyun gereksinimlerini karşılayıp karşılamadığını belirlemekten sorumludur.

23.3 SORUMLULUKLARI

23.3.1 Maçtan önce bat hakem:

23.3.1.1 oyun sahasının durumunu, topu ve diğer malzemeleri denetler,

23.3.1.2 takım kaptanlarıyla birlikte kura atışı yapar,

23.3.1.3 takımların ısınmalarını kontrol eder.

23.3.2 Maç sırasında aşağıdaki konularda sadece baş hakem yetkilidir:

23.3.2.1 takımlara uyarıda bulunak

23.3.2.2 hatalı davranış ve geciktirmeleri cezalandırmak,

23.3.2.3 aşağıdaki hususlarda karar vermek:

a) servis atan oyuncunun ve perdeleme dahil servis kullanan takımın pozisyon hataları,

b) topla oynamadaki hatalar,

c) filenin altından, alt boşluktan geçen top (Kural 9.4.5).

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

24. YARDIMCI HAKEM

24.1 DURUŞ YERİ

Yardımcı hakem, baş hakemin karşı tarafındaki direğin yakınında ve onunla yüz yüze gelecek şekilde, oyun alanının dışında, ayakta görevlerini yerine getirir (Tekil 10).

24.2 YETKİLERİ

24.2.1 Yardımcı hakem baş hakemin yardımcısıdır. Ancak kendi görev sahasına giren yetkileri de bulunmaktadır (Kural 24.3). Baş hakemin görevine devam etmesi imkansız hale gelirse, yardımcı hakem onun yerini alır.

24.2.2 Yetki çerçevesi dışındaki hataları düdükle çalmadan işaret edebilir; ancak bunlar için hakeme ısrar edemez.

24.2.3 Yazı hakeminin çalışmasını kontrol eder.

24.2.4 Her iki takımın oturma sıralarındaki mensuplarının hareketlerini kontrol eder ve bunların hatalı davranışlarını baş hakeme bildirir.

24.2.5 Isınma bölgesindeki oyuncuların hareketlerini kontrol eder (Kural 4.2.3).

24.2.6 Duraklamalar için müsaade verir, sürelerini denetler ve kurallara uygun olmayan talepleri reddeder.

24.2.7 Her takımın kullandığı mola ve oyuncu değişikliği sayısını kontrol eder ve 2. mola ile 5. ve 6.oyuncu değişikliklerini baş hakem ve ilgili koça bildirir.

24.2.8 Bir oyuncunun sakatlanması halinde yardımcı hakem istisnai oyuncu değişikliğine (Kural 8.2) veya oyuncunun iyileşmesi için 3 dakikalık zamana müsaade eder (Kural 18.1.2).

24.2.9 Başta ön bölge olmak üzere zeminin durumunu kontrol eder. Ayrıca maç boyunca topların kurallara uygun olup olmadığını denetler.

24.3 SORUMLULUKLARI

24.3.1 Her setin başında, netice setindeki alan değişiminden sonra ve her gerektiğinde oyun alanındaki oyuncuların fiili pozisyonlarının pozisyon kağıtlarındaki kayıtlara uygunluğunu denetler.

24.3.2 Maç boyunca yardımcı hakem aşağıdaki hallerde karar verir, düdükle çalar ve işaret eder:

24.3.2.1 servisi karşılayan takımın pozisyon hataları (Kural 7.5),

24.3.2.2 oyuncuların oyun sahasının kendi tarafında filede topla oynama teşebbüsünde bulunurken fileye ya da antene teması (Kural 12.3.1),

24.3.2.3 rakibin oyun alanına ve file altındaki boşluğuna girilmesi (Kural 12.2),

24.3.2.4 geri hat oyuncularının hücum vuruşu veya blok hataları (Kural 8.5.2.2, 14.3.3, 15.6.2 ve 15.6.6),

24.3.2.5 bir oyuncunun serbest bölgedeki Libero oyuncusunun parmak pasından gelen topa yaptığı hücum vuruşu hatası (Kural 14.3.6),

24.3.2.6 oyun sahasının kendi tarafındaki antene temas eden veya geçiş boşluğu dışından fileyi geçerek rakip sahaya giden top (Kural 9.4.3 ve 9.4.4),

24.3.2.7 baş hakemin görebilecek pozisyonda olmadığı zamanlarda topun zemine ya da yabancı bir cisme teması (Kural 9.4.1 ve 9.4.2).

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

- **25. YAZI HAKEMİ**
- **25.1 DURUŞ YERİ**
- Yazı hakemi, baş hakemin karşısında ve onunla yüz yüze gelecek şekilde, masasında oturarak görevlerini yerine getirir.
- **25.2 SORUMLULUKLARI**
- Yazı hakemi, yardımcı hakem ile işbirliği içinde kurallara uygun şekilde müsabaka cetvelini tutar.
- Yazı hakemi, kendi sorumlulukları içinde hakemlere zil veya başka bir ses aleti kullanarak işaret verir.
- 25.2.1 Maçtan ve setten önce yazı hakemi:
 - 25.2.1.1 yürürlükteki usullere uygun şekilde maç ve takımlara ilişkin verileri kaydeder, takım kaptanları ve koçların imzalarını alır;
 - 25.2.1.2 pozisyon kağıdından her takımın başlangıç dizilişini kaydeder; Yazı hakemi pozisyon kağıtlarını zamanında almadığı takdirde bu durumu derhal yardımcı hakeme bildirir. Pozisyon kağıtları hakemler haricinde hiç kimseye gösterilmemelidir.
 - 25.2.1.3 Libero oyuncusunun numarası ve adını kaydeder.
- 25.2.2 Maç boyunca yazı hakemi:
 - 25.2.2.1 kazanılan sayıları kaydeder ve skorbordun doğru sayıyı göstermesini temin eder;
 - 25.2.2.2 her takımın servis atma sırasını kontrol eder ve servis atışından hemen sonra herhangi bir yanlışlığı hakemlere bildirir;
 - 25.2.2.3 sayılarını kontrol etmek suretiyle mola ve oyuncu değişikliklerini kaydeder ve yardımcı hakeme bilgi verir;
 - 25.2.2.4 kurallara aykırı duraklama talebi hakkında hakemlerin dikkatini çeker;
 - 25.2.2.5 setlerin bitimini ve netice setinde sekizinci sayının kaydedildiğini hakemlere bildirir;
 - 25.2.2.6 yaptırımları, uyarıları ve ihtarları kaydeder;
 - 25.2.2.7 istisnai oyuncu değişiklikleri (Kural 8.2), iyileşme süresi (Kural 18.1.2), uzatılmış duraklamalar (Kural 18.3), harici müdahale (Kural 18.2) gibi diğer tüm olayları yardımcı hakemin direktifleri doğrultusunda kaydeder.
- 25.2.3 Maç sonunda yazı hakemi:
 - 25.2.3.1 nihai neticeyi kaydeder;
 - 25.2.3.2 müsabaka cetvelini imzaladıktan sonra takım kaptanlarının ve daha sonra da hakemlerin imzalarını alır;
 - 25.2.3.3 bir itiraz olması halinde baş hakemin müsaadesiyle müsabaka cetveline itiraz edilen olay hakkında bir beyan yazar ya da takım kaptanının yazmasına izin verir.

Voleybolda oyun kuralları (detaylı)

- **26. ÇİZGİ HAKEMLERİ**
- **26.1 DURUŞ YERİ**
- FIVB Dünya Müsabakalarında dört çizgi hakemi bulunması zorunludur. Çizgi hakemleri, oyun alanının her köşesinden 1 ile 3 metre uzaklıktaki serbest bölgede, kontrol ettikleri çizginin temsili uzantısı üzerinde ayakta dururlar.
- Eğer sadece iki çizgi hakemi kullanılıyorsa, baş ve yardımcı hakemin sağ tarafındaki köşelerden 1 ile 2 metre uzaklıkta ayakta dururlar.
- Her biri kendi tarafındaki hem dip, hem yan çizgiyi kontrol eder.
- **26.2 SORUMLULUKLARI**
- Çizgi hakemleri görevlerini (40 x 40 cm) bayrağı kullanarak yerine getirirler:
- 26.2.1 top kendi çizgilerine yakın düştüğü zaman topun “dahil” ya da “hariç” olduğunu işaret ederler;
- 26.2.2 hariç toplarda topu karşılayan takımın topa temaslarını işaret ederler;
- 26.2.3 top antenlere temas ettiğinde, servis atıldığında top fileyi geçiş boşluğunun dışından geçtiğinde, vs. işaret ederler (Kural 9.4.3 ve 9.4.4);
- 26.2.4 servis için topa vurulduğu anda herhangi bir oyuncunun (servis atan hariç) ayakları oyun alanının dışındaysa, işaret ederler:
- 26.2.5 Dip çizgilerden sorumlu çizgi hakemleri servis atan oyuncunun ayak hatalarını işaret ederler (Kural 13.4.2).
- 26.2.6 Baş hakemin talebi üzerine bir çizgi hakemi işaretini tekrarlamalıdır.
- **27. RESMİ İŞARETLER**
- **27.1 HAKEMLERİN EL İŞARETLERİ**
- Hakemler çaldıkları düdüğün nedenini (hatanın nevi veya kabul edilmiş duraklamanın nedeni) resmi el işaretiyle belirtmelidirler. Yapılmış olan işaretin bir süre havada tutulması ve eğer tek elle işaret ediliyorsa hatayı yapmış ya da talepte bulunmuş olan takımın tarafındaki elin kullanılması gerekir.
- **27.2 ÇİZGİ HAKEMLERİNİN BAYRAK İŞARETLERİ**
- Çizgi hakemleri belirlenen hatanın mahiyetini resmi bayrak işaretiyle belirtmeli ve bu işareti bir süre sürdürmelidirler.